

Mál nr. 399/2018**M og
V frítímaslysáttryggingar fjölskyldutryggingar****Ágreiningur um bótaskyldu vegna atviks sem varð um borð í flugvél****Gögn.**

Málskot dags. 13.12.2018 ásamt fylgiskjölum 1-13.
Bréf V dags. 7.1.2019 ásamt fjórum fylgiskjölum.
Svar M við bréfi V til nefndarinnar, dags. 18.1.2019.

Málsatvik.

Samkvæmt gögnum málsins var M farþegi í flugvél á leið frá Íslandi til Póllands hinn 13. september 2017. Stuttu eftir flugtak, þegar vélin var að ná endanlegri flughæð yfir Mýrdalsjökli varð vart við reyk úr farangurshólfi. Í ljós kom að kviknað hafði í rafsigarettu sem var geymd í bakpoka í farangurshólfinu. Eftir einhvern tíma tókst að stöðva eldinn og var flugvélinni snúið til baka til Keflavíkur.

M lýsir atvikum á þann veg að skyndilega og óvænt hafi mikill eldur blossað upp sem áhöfnin hafi illa ráðið við og hafi hún óttast um líf sitt. Andlegri heilsu M, sem áður hefur átt við andleg veikindi að stríða, hefur hrakað mjög eftir þetta atvik, og fyrir nefndinni liggja vottorð lækna um að fyrir það hafi M náð tökum á andlegri vanlíðan sinni, en þjáist eftir það af þunglyndi og áfallastreituröskun og hafi m.a. þurft að leita á bráðaðþjónustu geðsviðs hjá LSH. Þá verður ráðið af gögnum málsins að M hafi ekki verið vinnufær eftir atvikið.

Vegna atviksins gerir M kröfu til bóta úr frítímaslysáttryggingu hjá V, enda telur hún sig hafa orðið fyrir slysi í skilningi skilmála vátryggingarinnar, þrátt fyrir að hún hafi ekki hlotið líkamlega áverka. Hins vegar sé erfitt að skilja að andleg einkenni og líkamlega áverka sem rekja megi til slyss enda hafi þessir þættir víxlverkandi áhrif hvor á annan. Þá sé orsök andlegra einkenna M sú að hún hafi talið sig í bráðri lífshættu. Kröfu sinni til stuðnings vísar M m.a. til danskra úrskurða, og umfjöllunar um slysáttryggingu sjómanna.

Í bréfi sínu til nefndarinnar hafnar V því að M hafi orðið fyrir slysi í skilningi skilmálanna. Þannig sé skilyrði um meiðsl á líkama ekki uppfyllt, og áföll andlegs eðlis hafi almennt ekki verið talin falla undir það hugtak nema viðkomandi hafi jafnframt orðið fyrir líkamstjóni. Þegar andlegt tjón hafi verið fellt undir slysáttryggingar hafi það verið í undantekningartilvikum og aðeins þegar tjónþoli hafi raunverulega verið í lífshættu. Svo hafi ekki verið í þessu tilviki, engin raunveruleg hættu hafi verið á ferðum og því ekki hægt að segja að M hafi lent í slysi. Þá hafnar V því að úrskurðir dönsku úrskurðarnefndarinnar í vinnuslysumálum hafi fordæmisgildi í málinu þar eð vinnuslys í dönskum rétti taki til bæði andlegs og líkamlegs tjóns. Enn fremur telur V ósannað að andleg einkenni M verði rakin til atviksins sem slíks, og að frekar megi rekja þau til grunnsjúkdóms hennar.

Álit:

Ágreiningur málsins snýst samkvæmt framansögðu um það hvort atvik er M varð fyrir í borð um flugvél hinn 13. september 2017 sé bótaskyld á grundvelli skilmála Fjölskylduverndar 2 hjá V. Hvað varðar úrskurði dönsku úrskurðarnefndarinnar í vinnuslysamálum verður að fallast á það með V að þeir hafi ekki fullt fordæmisgildi hér á landi, enda virðist skýrt af þarlandum skilgreiningum að vinnuslys geti bæði tekið til andlegs og líkamlegs tjóns. Hvað varðar slysáttryggingu sjómanna er einnig rétt að hafa í huga að sérstaklega er fjallað um bótaábyrgð útgerðarmanns í 172. gr. siglingalaga nr. 34/1985 og byggjast bótakröfur þar því á nokkuð öðrum grunni en hér um ræðir.

Því er óhjákvæmilegt að umfjöllun nefndarinnar byggi á slyshugtakinu eins og það kemur fyrir í umræddum skilmálum. Í 19. gr. skilmála Fjölskylduverndar 2 segir m.a. að með orðinu „slys“ sé átt við „skyndilegan utanaðkomandi atburð sem veldur meiðslum á líkama váttryggðs og gerist án vilja hans“. Ljóst er að atvikið í flugvélinni var bæði skyndilegt og utanaðkomandi og átti sér stað án vilja eða aðkomu M. Hins vegar er skilyrðið um meiðsl á líkama, samkvæmt orðanna hljóðan, ekki uppfyllt. Taka má undir það að erfitt geti verið að aðskilja að fullu andlegar afleiðingar frá líkamlegum, en þegar ekki er um neina líkamlega áverka að ræða verður að líta sérstaklega til alvarleika tjónsátviks og þeirra afleiðinga sem vænta má á heilsu váttryggðs. Þannig verður að líta svo á raunveruleg hættu af umræddu atviki varði meiru en skynjun M á þeirri hættu sem hún taldi sig í. Þó vissulega hafi verið um alvarlegt atvik að ræða, sem hafi verið til þess fallið að vekja ótta hjá viðstöddum, verður þannig að líta til þess að tiltölulega fljótt tókst að stöðva eldinn sem virðist hafa verið á mjög afmörkuðu svæði og ekkert liggur fyrir um frekara tjón á flugvélinni eða öðrum farangri en bakpokanum sem rafsígarettan var í. Þá verður ekki ráðið að aðrir farþegar, eða áhafnar meðlimir hafi slasast við atvikið. Því verður ekki talið að M hafi réttilega mátt telja sig í slíkri lífshættu að hægt sé að fella andleg áhrif atviksins á hana undir umræddan skilmála váttryggingarinnar.

Á grundvelli ofangreinds er kröfu M á hendur V því hafnað.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr frítímaslysáttryggingu fjölskyldutryggingar hjá V.

Reykjavík 29. janúar 2019

Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.